

Eleink igyekezete vs. a mai prekar mérnökök

dr. Rigó Mihály
okl. erdőmérnök
okl. építőmérnök

Miért is?

Az alábbi, a kapcsolódó írásomban próbáltam mérnök kamarai gondjainkat megfogalmazni és ezekre gyógyírt ajánlani. Jelen írásomban pedig hiteles emberként nagy mérnök elődeinket tekintve kerestem az ő véleményeiket, igyekezeteiket a felvetett gondokra. Véleményem szerint a MMK alapgondja a kamara és a mérnökök társadalmi elfogadottsága, társadalmi funkciója, és az ún. politizálás megítélése.

A prekariátusról

Szép új világunk az emberiséget, inkább az embereket nyertesekre és vesztesekre osztja.

A prekár létbizonytalan, a prekaritás létbizonytalanság, végül a prekariátus létbizonytalanok, út az új szegénység felé.

Egy olyan embercsoport, akik „egy rendkívül heterogén csoport ..., amibe beletartozott a frissen végzett munkanélküli bölcsésztől kezdve a líbiai, feketemunkára kényszerülő bevándorlón át az ereje teljében lévő, állását vesztő bányászig és a gyermekét egyedül nevelő kismamáig mindenki, akinek osztályrésze a jövő kilátástalansága, tervezhetetlensége, ezzel összefüggésben pedig a mindennapok kiszolgáltatottsága.” Ha tetszik: napról napra élés. Elszenvedői a kirekesztettek, a kiilleszkedettek.

„Legtöbbünkkel könnyen megeshet, hogy a prekariátusban találjuk magunkat ...”, „amikor már a középosztályi státuszok kerülnek veszélybe.”

http://fordulat.net/pdf/19/F19_Szepe.pdf

„A globalizáció arra épült, hogy liberalizálják a piacokat, újraírják a szabályokat a versengő individualizmus javára, csökkentve a munkások és alacsony jövedelmű csoportok érdekeit képviselő kollektív szervezetek cselekvőképességét, a szociális védőrendszereket pedig úgy strukturálják át, hogy a munkavállaló és az egyén viselje a kockázat- és költségterhek legjavát.”

„... egyre többen csúsznak le a globális prekariátus gyorsan növekvő és formálódó osztályába, amelybe azon emberek milliói tartoznak világszerte, akik bizonytalan körülmények között élnek és dolgoznak. Alattuk a munkanélküliek és a leszakadt lumpenprekariátus rétege húzódik: ők a prekariátus azon áldozatai, akik még ebből a csoportból is kizuhantak a társadalmi patológiák, a kábítószer-függőség és a krónikus anómia világába; akik csüggedten, tétlenül várják a halált.”

„A funkciók rugalmasságához tatózik a szakmai közösségek lebontása is. Neoliberális támadás alá kerültek a szakmák és mesterségek céhes hagyományai, felbomlottak az identitástudattal és hosszú társadalmi emlékezettel rendelkező testvéries közösségek. E folyamat terméke a prekariátus.”

„A piaci társadalom kiszolgálása céljából úgy formálták át az oktatást, hogy engedelmes testeket és lelkeket gyártson, adósság által megfegyverezett pályakezdőket, akiknek diplomája egyfajta múltó hasznosságú árucikk.”

http://fordulat.net/pdf/19/F19_Standing.pdf

„Szabadság csak ott van, ahol nincs prekariátus!”

<http://fordulat.net/?q=tizenkilencedik>

Miközben nagy elődeink véleményeit olvassuk, állandóan gondoljunk a mérnökség létbizonytalanságára.

A kapcsolódó írásom

http://www.mernokkapu.hu/hirek/471/5/A_velemenynelkuli_MMK

Az idézetek forrása:

„A Magyar Mérnök és Építész Egylet 1867 (1866-RM) -1944 között működött a Magyar Királyságban tevékenykedő építészek és műszaki szakemberek érdekvédelmi, tudományos és kulturális szervezeteként. Utódjának tekinthető a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége, illetve a Magyar Építész Kamara és a Magyar Mérnöki Kamara.

A szervezet Magyar Mérnök Egyesület néven, 627 taggal alakult meg 1867. május 20-21-én, majd 1872-ben felvette a Magyar Mérnök és Építész Egylet nevet. Első elnöke és 19 évig vezetője Hollán Ernő volt, alelnöke Ybl Miklós, titkára Szily Kálmán, aki egyben az újonnan létrehozott hivatalos folyóirat, a Magyar Mérnök-Egyesület Közlönye (1872-től Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye) főszerkesztője is lett.”

http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_M%C3%A9rn%C3%B6k_%C3%A9s_%C3%89p%C3%ADt%C3%A9sz_Egylet

A Közlönyök megtalálhatók:

<http://public.omikk.bme.hu/mee/>

1869-ből Ambrozovics Béla:

Eszme eszmét ébreszt. Hány gondolat hal el már csirájában, mely másokkal közölve, mások véleménye által kiegészítve vagy szögletelességeitől megfosztva, életrevaló eszmévé válhata; a legéletrevalóbb eszme is, többnyire csak küzdelemmel tör utat magának: kell, hogy a fogalmak véleményesere és az eszmék kölcsönös surlódása által tisztuljanak, s hogy a szellemi tusából diadalmasan kiváló nézetek, azok terjesztése által közérvényre emeltessenek.

eredményeik által képesek általánosb tiszteletet kelteni maguk iránt. Kell tehát, hogy ne csak a tudományt műveljük, gyarapítsuk, hanem hogy a tudomány vívmányainak az életbe való átültetését is eszközöljük, erre a kellő időt és módokat helyesen megválasztván; mi által egyszersmind a mérnöki tudományoknak hazánkban azon általános tiszteletet is kivívjuk, melyben más művelt népeknél részesülnek, s mely azokat azon döntő befolyásnál fogva, mit az emberiség nemcsak anyagi, hanem szellemi fejlődésére is gyakorolnak, méltán megilleti.

Mint életpálya a mérnökség hazánkban, nem karoltatik még fel eléggé.

telez. Kell hogy oly közügyekre nézve, melyeknek bármely más oldalról helyes felfogása és elintézése okvetlenül mérnöki szakismeretet feltételez, a szakférfiaknak nagyobb befolyást vívjunk ki, mint a milyennel eddig birtak.

1879-ből Hyeronymi Károly:

sületünk megalakulásának és törekvéseinek célját. Nekünk magyar mérnököknek is együttesen, vállvetve kell egymást segítenünk, ha el akarjuk érni, hogy a magyar mérnökség a hazában érvényre jusson, ha el akarjuk foglalni, magunknak kiküzdeni nemzetünk társadalmában a minket, nézetünk szerint, megillető helyet.

minő részünk van nekünk, magyar mérnököknek, ezen munkákban. Kötelességünk ezt tenni ma, midőn helyzetünket bírálva, nem zárkozhatunk el azon keserű vallomás elől, hogy a magyar mérnökség saját nemzetének bizalmával nem dicsekedhetik.

mutatja; mert ha a mérnök valamely építményt az eléje szabott, de nem helyes program alapján hajt végre, és a mint céljának meg nem felel, a mérnököt itélik el, noha neki a hibás program megállapítására semmi befolyása sem volt. És azért a technikusok feladata nem szorítkozhatik csupán a végrehajtásra, hanem kell hogy figyelme kiterjedjen a tervezetek és azok programjának szellemi conceptiójára is.

esetben a technikai értelem és tapasztalásnak az országos technikai kérdésekre való befolyását nem látom biztosítva az által, ha az illetékes ha-

megválasztásánál. Nézetem szerint csak úgy lehet a technikai jártasságnak és tapasztalásnak az országos ügyekre való befolyását biztosítani, ha ezen célból egy külön szervezet alakíttatik, melynek tárgyalása és megfontolása alá bocsáttatik minden országos technikai kérdés. — Csakhogy

Más államokban is előállott szüksége annak, hogy egy ilyen országos technikai forum alakíttassék, és a kérdés mindenütt egy középítészeti tanács felállításában találta leghelyesebb megoldását.

Mindenekelőtt ki kell emelnem, hogy ezen szakbizottság felfogásom szerint nem határozó, nem intéző, hanem bíráló organum lenne. Hivatása lenne az országos nagy technikai kérdéseket tanulmányozni, megvitatni és azokról véleményt adni. Nem lehetne pedig nézetem szerint ezen bizottság intéző organum, mert nem lehet mai állami szervezetünk mellett az intézkedési jogot egy testületre bízni, mert testületnél a dolog természete szerint a felelősség teljesen elvész. — Mindazonáltal lenne ezen testület véleményének elegendő súlya, mert semmi kormányhatóság sem fogná az ország legjelesebb szakembereinek irásban adott véleményét egykönnyen mellőzni.

Ezen műszaki tanács nézete szükségszerűen meghallgatandó lenne minden az állam költségén végrehajtandó nagyobb építkezés tervéről; oda

De ha mindez meg is történik, arra, hogy mi, mérnökök elfoglaljuk a nemzetünk szerint minket jogosan megillető tért, mulhatatlanul szükséges, hogy karunk, hogy az egész mérnöki testület magának tekintélyt, tiszteletet vivjon ki; szükséges, hogy a közönség szakkérdésekben való illetékességünket és pedig szakmánkat illetőleg kizárólagos illetékességünket, elismerje. Ezt első sorban tagjaink képessége, műveltsége fogja kiküzdeni; de ezenkívül szükséges erre, hogy a testületi szellem közöttünk jobban, nagyobb fokban kifejlődjék.

Hiába fogjuk óhajtani, hogy mint testületet, mint osztályt tiszteljenek, a míg egymás iránt nem vagyunk méltányosak.

Meggyőződésem szerint, azon bajok eredete abban van, hogy a mi szűkebben vett mérnöki társadalmunk nagyon fiatal. Alig számít többet hét évnél, mert hiszen 1872-ben még a legnevezetesebb technikai állásokat idegenek foglalták el.

Ezen rövid kis idő alatt nem tanultuk meg valamely szaktársunknak fölényét elismerni, és miután a nagy közönség látja, hogy a mérnök nincsen elismeréssel saját szaktársainak munkálkodása iránt, mi természetesebb, mint az, hogy semmibe sem veszi az egész kart.

Ha mi azt akarjuk, hogy a mi jobbainkat tisztelje a nagy közönség, legelőbb magunknak kell őket tisztelnünk.

Itt az egylet tárgyalásaiban gyakoroljunk egymás felett kritikát, itt vitasuk meg a napi technikus kérdéseket; ha egymást kölcsönösen megértjük, ha a nagy kérdések felett nézeteink a kölcsönös eszmecsere útján tisztulnak, s megállapodnak, e nézeteknek kifelé is érvényt fognak szerezhetni.

Igaz, hogy a felmerülő nagy technikai kérdések megoldásánál nem a magyar mérnökség véleményében talál megnyugvást nemzetünk; de lehet-e ez másként, midőn évtizedeken át megszokta, hogy rendkívüli munkálatok, rendkívüli horderejű kérdéseknél a külföld tekintélyei vétettek következtében igénybe.

Hogy meggyőzzük a nemzetet arról, miszerint e kérdések megoldására mi is képesek vagyunk, csak egy út van, és ez abban áll, hogy eszméinket annyira tisztázzuk, miszerint azokat mindenki helyeseknek, célszerűeknek elismerni kénytelen legyen.

Egyik legjobb eszköz és tér erre egyletünk; és ezért ápoljuk, erősítjük azt közös akarattal egyetértve, és el fogjuk érni célunkat, mely utóvégre abban áll, hogy szeretett hazánk javára mindenikünk tehetsége szerint közreműködhessék.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mec/fajlok/1879-503-514.pdf>

1889-ből Kovács(ch?-RM) Ödön:

Nézetem szerint ugyanis tulajdonképeni törekvésünk célja a következő két pontban foglalható össze :

1. A mérnöki foglalkozás gyakorolhatása, szabályoztassék a törvény útján, hogy ez által a mérnöki pálya lassanként, más tudományos pályákkal egyenlő niveaura emeltessék.

2. Ezen szabályozásból kifolyólag alkotandó rendeletek betartásának ellenőrzésére pedig, valamint karunk érdekeinek megvédésére és általában a mérnökség tekintélyének emelésére, egy m é r n ö k i k a m a r a vagy valamely központi testület szerveztessék.

Ha mindezekhez hozzávesszük még azt, hogy oly szakkérdések eldöntése is, a melyeknek elbírálására — a nélkülözhetlenül szükséges műszaki ismereteket tekintve — csakis a mérnök lehet illetékes, a jogászok véleményétől van függővé téve : nem lehet csodálkoznunk azon, hogy a magyar mérnökök a társadalomban az őket megillető helyet mindeddig el nem foglalhatták.

Ha ugyanis valamely, a közönséget közelebbről érdeklő műszaki kérdés kerül napirendre, beáll mindenki mérnöknek és oktatja, tanítja az emberiséget és nagyképüsködve magyarázgatja, hogy hogyan kellett volna eljárni, hogy ez vagy amaz be ne következzenek.

Igy csinálja azután a sok politizálásra kiváló hajlamokkal bíró mesterember, a szakvélemények egész özönét, míg a mérnök, ki egyedül volna illetékes a kérdéshez való hozzászólásra — a legkevésbé érvényesíti nézeteit.

Innen magyarázható azután azon szomorú zűrzavar, mely nálunk, különösen egyes kérdéseknél tapasztalható és a melynek eloszlatása — vagy legalább rövid időre való lecsillapítása céljából — az irányadó körök a külföldi szakértőkhöz folyamodnak, mert a magyar mérnökök iránt nincsenek elég bizalommal.

És ez így lesz mindaddig, míg karunk azon független állású szaktársaink számának szaporodása által nem erősödik, a kik érdekeinknek mindenkoron megvédésére, bárhol és bárki előtt is, ki merik mondani véleményüket és a működésük körében időnként fölmerülő és napirendre hozott technikai kérdésekhez való alapos hozzászólásuk által, lassanként kivívják azt, hogy a magyar mérnöki kar szakvéleményének illetékessége az ország intéző körei és a nagy közönség által is elismertetni és ez által az egész hazai mérnöki testület tekintélye is szükségképen emeltetni fog.

Tehetség, tanulás, képzettség a műszaki téren nálunk még éppen nem részestül méltó elismerésben. Hány szaktársunk van, kik birtokában vannak mindezen szellemi tulajdonoknak, de a megfelelő működési tér hiányában, kénytelenek az életet — létfenntartási ösztönük által utalva — egy szerényebb munkakörben élni át a nélkül, hogy maguknak és a tudománynak nagyobb hasznára válhattak volna. Hazánkban a műszaki pálya nem tekintetik elég előkelő foglalkozásnak és annak művelői a közszolgalatban, még nagy részben, csak a segédmunkás szerepére vannak utalva és az ügyek elintézésénél az adminisztratív tisztviselők gyámkodásának vannak alárendelve. Míg nálunk a nagy fáradtsággal megszerzett műszaki oklevél — még a tisztán műszaki ügyeket intéző hivatalokban is — nemcsak, hogy nagyobb előmenetelt nem biztosít a jogi qualificatióval szemben, hanem emellett egyenesen háttérbe szoríttatik, — addig a külföldi államokban, pl. a franciáknál, a műszaki kar a tudományos testületekkel teljesen egyenrangú, sőt bizonyos tekintetben kiváltságos helyet foglal el és vezérszerepet játszik, úgy a szakmájához tartozó munkakörben, valamint a közéletben és a politikában is.

Míg nálunk a közszolgalatban kiválóbb helyek műszaki embereknek alig jutottak, — addig Franciaországban úgy a törvényhozó testületben,

senatusban, valamint a diplomatiái karban és a miniszterek sorában mérnököket nagyobb számban találunk. Ennek igazolására azt hiszem, elegendő lesz Freycinet, Varroy, Tirard, Carnot stb. az egész művelt világ előtt ismert nevekre hivatkoznom.

Míg a franciáknál a műszaki képességnek a közszolgalatban nyilvánuló eme fényes méltatása, a magán társulatok, vasutak stb. műszaki ügyeinek vezetésére is kihatott, addig nálunk a műszaki minősítvény az állam kezelése alatt álló műszaki hivatalokban sem biztosít előnyöket, de sőt egyenesen megrövidítéssel jár, a mennyiben az ennek birtokában létel is csak oly állásokra és fizetésre jogosít — mint a középtanoda elvégzése, a megszerzésére fordított fáradtság és idő, úgy a nagyobb fizetés és rangfokozat mielőbbi elérhetésére, valamint a nyugdíjba beszámítandó szolgálati évek számára nézve pedig, tiszta veszteségnek tekinthető. Míg nálunk a közszolgalat műszaki természetű ügyeiben is a döntő szó adminisztratív tisztviselőknak jut, a kiknek a mérnök sok esetben még egyenesen alá is van rendelve, addig a francia közszolgalatban szigorú vezérelvet képez az, hogy: „hivatala ügyeiben a mérnöknek véleménye nem mérnök által megdönthető soha se legyen és hogy mérnök soha se legyen nem mérnöknek szolgálatilag alárendelve“. Az angol, francia, német és magyar műszaki viszonyoknak bővebb ismertetése és összehasonlítása található, Liphay Sándor szaktársunknak, az 1885/6. műegyetemi tanév megnyitása alkalmával tartott rektori székfoglaló beszédében.

F ü g g e l é k.

A kamarákról.

A mérnöki kamarák hatásköre kiterjedne a mérnöki kar erkölcsi tekin-
télyének megóvására, jogainak megvédésére és a szabályzatban előirt kötele-
zettségeik teljesítésének ellenőrzésére; továbbá a mérnöki foglalkozás gyakor-
lása terén esetleg mutakozó hiányok orvoslása és korszerű reformok életbe
léptetése iránti javaslattételre.

Azon kívül hivatása lenne még az időnkint fölmerülő országos érdekű
nagyobb technikai kérdéseket tanulmányozni, megvitatni és azokról véle-
ményt adni.

A mérnöki kamarák közül egyelőre csak egy — Budapesten — az
ország fővárosában lenne fölállítandó.

Ha azonban később több hasonló testület szervezése is szükségesnek
mutakoznék, ilyenek az ország nagyobb városaiban a budapesti, azaz köz-
ponti kamara által állíttatnának föl és annak mintegy fiókjaiul volnának
tekintendők.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1889-327-350.pdf>

1889-ből Kovács Ödön:

Mint már fentebb is említettem, a kamarának hivatása lenne még
az időnként fölmerülő országos érdekű nagyobb technikai kérdéseket
tanulmányozni, megvitatni és azokról véleményt adni, de lehetőleg minden
bureaukratikusan forma mellözésével, nehogy működésében a bureaukratia
alakíságaiban való tévelygés emelkedjék túlsúlyra — a szakértelem rovására,
— mi által ez a testület elveszítené véleményének azt a súlyát, melylyel
okvetetlenül bírnia kell, hogy az ország hatásái és közönsége fontos
kérdésekben hozzá bizalommal fordulhassanak. Legyen ez a kamara a
feltétlen szabad vélemények nyilvánításának menhelye, hol minden kamara
tag függetlenül a legesekélyebb tartózkodás nélkül engedhessen szabad
folyást oly nézeteknek, a melyekkel valamely fölmerült fontos kérdésnek
vagy a mérnöki kar érdekeinek vél szolgálatot tenni.

Csakis egy ily szellemben működő kamara szervezése vezethetne a
mindnyájunk által elérni óhajtott eredményre. Mert ha egy műszaki testület
a kellő függetlenség hiányában szakvéleményét önzetlenül minden mellék-
befolyások és személyérdektől menten nem nyilváníthatja, akkor létezésével
nemesak a közügynek, hanem bizonyára a mérnöki kar reputációjának is
ártalmára lenne.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1889-396-397.pdf>

1891-ből Edvi Illés Aladár:

Ne csak arra törekedjünk, hogy az elméleti fejtegetések eredményeivel támogassuk a gyakorlatot, Közlönyünk egyik főfeladatának én is azt tartom, a miért egyesületünk egyik legbuzgóbb tagja, boldogult elődöm *Nendtvich Gusztáv* annyit küzdött, hogy a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönyének véleménye minden műszaki kérdésben döntő súlyú legyen.*

Ezek mellett ne felejtkezzünk meg arról a feladatról se, hogy Közlönyünk a *technikusok anyagi érdekeinek és társadalmi helyzetének javítását célzó küzdelmekben a leghivatottabb tényező.*

Ne hagyjunk egy ide vonatkozó eszmét se parlagon heverni. Való az, hogy hazánkban a mérnökséget mint életpályát még ma sem karolják föl úgy, mint kellene. Magyarországon csak lassan hódít az a tudat, hogy a XIX. század kulturáját jórészt a technika minden ágában mutatkozó intenzív fejlődésnek tudhatjuk be. A magyar mérnöki karnak bár száma és ereje napról napra nő; bár szellemi és gyakorlati munkásságának üdvös hatása hazánk kulturális haladására szemmel látható, még sincs meg műszaki tevékenységünk minden ágában az a tere, és a társadalom irányító köreiben az az állása, mely tanulmányaihoz, tudásához és hivatásához mértén megilletné; nem is szólva arról a még fonákabb állapotról, midőn a magyar technikus éppen magyarsága miatt szorul le arról a polcról, mely méltán megilletné.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mec/fajlok/1891-377-380.pdf>

1910-ből az országos műszaki tanácsról szóló törvényjavaslatból:

Az országos műszaki tanácsról szóló törvényjavaslat indokolása.

Kétségbevonhatatlan és törvényeinkben is kifejezésre jutó igazságnak tekinthető az, hogy helyesen, igazságosan és céltudatosan csak az mondhatja ki a döntő szót valamely ügyben, aki azt minden részében, minden vonatkozásban ismeri.

Mínthogy azonban az egyes ember tudásának és ismereteinek határai vannak és mínthogy mindenféle ügyre külön bíróságokat, külön hatóságokat nem lehet szervezni: nem lehet annak a különben jogos kívánságnak eleget tenni, hogy minden ügyben az döntsön, aki azt *egészen érti*.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1910-249-256.pdf>

1920-ból Zielinski Szilárd:

Ez sok kiváló elmét és sok ügyes kéz munkáját foglalkoztatná és elvonná a most dühöngő mindennapi gyűlésezés, szervezkedés és szószaporítás komoly munkát pusztító lázas járványától, amely óriási intellektuális energia pazarlással nehezedik közállapotainkra.

Tudjuk és érezzük még ma is, hogy a technikai karoknak mennyi sérelmes mellőzését, a köznek mennyi pótolhatatlan kárát tapasztaltuk sajnos azért, mert társadalmi berendezkedésünk a múltban nem követte azt a helyes elvet, hogy minden impériummal felruházott, úgynevezett vezető állást, arra nevelt és iskolázott, hozzáértő legjobb erőinknek juttatta volna. Ha valaki e hibának káros hatását a múltban nem ismerte volna fel, úgy beigazolvá láthatta ezt a közelmúltban sok vér és vagyon pusztulással kísérve mindenki, abban a torzképben, amelyet a proletárdiktatura éppen e tekintetben elénk tárt.

A távolabbi múlt reánk maradt intő emléke és a közelmúlt elrettentő tanulsága most már nemcsak feljogosítja a magyar mérnöki és építészeti kart arra, hanem egyenesen kötelességévé teszi a jövőben azt, hogy dobja félre az eddig viselt érdemes szerénység tiszteletreméltó palástját és követelje nyílt homlokkal és tiszta tekintettel, ami őt a közügyek és a közgazdaság terén a vezető állások dolgában, az ország jól felfogott és vitális érdekében jogosan megilleti. E követelést annál sürgősebb már ma, a rend ébredésének első pillanatában hangosan és testületileg manifesztálnunk, mert egyesek, — sajnos! — a leghatározotabb fellépéssel sem voltak képesek már az első olyan jelenségeket megakasztani, amelyek méltán aggodalommal tölthetnek el a tekintetben, hogy nem tér-e vissza a távolabbi múlt erényei nélkül, de összes fogakozásaival,

Nem engedhetjük meg a jövőben többé azt, hogy karunk csak eszme- és tanácsadóként szerepeljen a közpályán. Ne csak a bárhol elkövetett balfogások ódiuma nehezdedjék karunkra, hanem e karhoz kapcsolódjék a jövőben minden alkotásunk sikerének érdeme is.

Ettől a meggyőződéstől áthatottan kérem e helyről összes kartársaimat, hogy ebben az egyesületben tartsuk fenn továbbra is azt a kölcsönösséget és szoros összetartást, amely egyesületünk üdvös és eredményes működését a múltban jellemezte. Egyszersmind remélem összes kartársaim legintenzívebb közreműködését, hogy az elméleti tudás, a gyakorlati jártasság, az egyes tagok társadalmi helyzetében rejlő úgynevezett helyzeti energia, mind-mind egy célnak a szolgálatába egyesíttessék.

<http://doktar.omikk.bme.hu/collections/mec/fajlok/1920-1-5.pdf>

1920-ból Zielinski Szilárd:

És mindezek helyett mit kell tapasztalnunk még ma is? Az egymást követő kormányaink, különösen a gazdasági életünkre legkihatóbb pénzügyi kormányzatunk részéről a régi, a háború előtti időben is már áldatlanul egyoldalúnak ismert, úgynevezett takarékoságot tapasztaljuk azzal a különbséggel, hogy míg akkor csupán az adóalapok tágításával, addig ma a polgárság készleteinek felhasználásával igyekszik az állami közvetlen szükségleteket fedezni, a közönség vagyonát lefoglalva, azt a mindennapi házi kiadásokra fordítani. Már pedig az államháztartás egyensúlyát, csupán adóemeléssel; — az alkalmazottak számának és javadalmazásának apasztásával; — nemcsak a hasznos, hanem minden, még az elodázhatlan jellegű legszükségesebb beruházások teljes mellőzésével, helyre állítani nem lehet.

Szomorúan kell megállapítanunk, hogy közgazdasági életünk hivatott irányítói konzekvensen hevertetik az ország polgárainak munkaképességét, azt az egyedüli helyes alapot, amelyre jövő boldogulásunk reményeit megnyugvással és eredménnyel helyezni kellene.

Igen tisztelt Közgyűlés, azt hiszem, hogy eléggé kimerítően okoltam meg a pénzügyi, egyben a gazdasági országos politikának hova-tovább való tarthatatlanságát és ennek alapján előterjeszhetem azt a tiszteletteljes javaslatomat, hogy a Közgyűlés hatalmazza fel az egyet vezetőségét arra, hogy ennek határozatából kifolyóan kimerítő megokolással és minden irányból való megvilágítással fejtse ki a kormány előtt, esetleg egyidejűen a nemzetgyűlés előtt is azt, hogy a mérnökök és építészek testü-

lete aggódva látja az ország gazdasági helyzetének fokozatos romlását; — aggódva látja legjobb erőink parlagon hevertetését; aggódva látja az egyéni és nemzeti vagyon fokozatos pusztulását, aggódva látja a legéletrevalóbb kezdeményezések meddő fejtegetéseit, a mindezekből származó munkátlanságot, a bekövetkezendő elviselhetetlen nyomort, a munkára kész középosztálynak és az ipari munkásságnak romlását, elkallódását és tönkremenetelét.

Kérje fel a kormányt és esetleg a nemzetgyűlést arra, hogy felhasználva minden törvényes módot, ha kell sürgősen életbe hivandó új törvényekkel hasson oda, — ha kell kényszerrel is, — hogy az országban felgyülemlett az a rengeteg mennyiségű pénzállag, amely részint egyeseknél, kereskedőknél, iparosoknál és gazdáknál hever, részint a pénzeket kamat nélkül tároló bankjainkban van felhalmozva, ez ország gazdasági regenerálására szükséges beruházásokra fordíttassék. De emellett a kormányzat is

Azonban a jelenlegi kormány teljesen mentes a mérnököktől, így tehát méltán vethetem fel azt a kérdést, hogy mit csinálnak most! Azt már kifejtettem az előzőkben, hogy a termelő munka megindítását még mindig nélkülözzük és sajnos tapasztaljuk, hogy az erre irányuló kezdeményezések sem részesülnek a kívánatos támogatásban. Az állam pillanatnyi pénzszükségletét pedig — úgy látszik — a meglevő nemzeti vagyonok áruba való bocsátásával szándékozik fedezni, ami pedig előreláthatóan közvetlenül a csőd felé vezetne.

Fel kell kérnem igen tisztelt kartársaimat, hogy a M. M. és É. E.-ünk mai közgyűlésén emeljék fel tiltakozó szavukat a kormánynak az államháztartás pénzügyi feljavítása érdekében szándékolt cselekvése ellen, mert a mi még gondolatnak is borzasztó, a kormány a magyar királyi államvasutakat el- vagy bérbeadni akarja külföldi, még pedig ellenséges állam érdekképviseletének.

Már pedig bizonyításra nem szorul, hogy az ország pénzügyi helyzetén úgy segíteni nem szabad és nem lehet, hogy pillanatnyi könnyebbülés végett az állami szervvérkeringésének főereit fölvgjuk.

Engedjék meg, tisztelt Kartársaim, hogy még néhány szót fordítsak a jövőben kifejtendő munkásságunk eredményessége érdekében egy érvényesítendő elvre.

A jövőben kifejtendő munkánk áldásos sikerességének érdekében ki kell pusztítanunk a magyar politikai társadalomban és a személyi érdekek tülekedésében túlnövesztett egyenetlenkedés dudváját és annak tövises indáit, amelyhez a magára kényes jellem úgy sem nyúlhat soha. Sajnos! Hogy ez a káros hajtság ma már annyira elszaporodott és elhatalmasodott, hogy szállóigévé vált egyenetlenkedésünkkel terhelt történelmünk révén a reánk nehezedő „Turáni átok“.

Járjunk jó példával elől és irtsuk ki közöttünk ennek fattyúhajtságait. Ne félreérteni, hanem egymást megérteni igyekezzünk. Állítsuk helyre a tisztos kornak, a munkával szerzett érdemeknek tekintélyét és tiszteletét. Az érdemekben gazdag sikerek méltatását és elismerését. Bizalmat a feddhetlen erős jellemek iránt, önmérsékletet, önuralmat és önfegyelmet a vezetésre önként kijelöltek követésében.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1920-131-134.pdf>

1921-ben Zielinski Szilárd:

Mielőtt azonban ennek taglalására reátérnék, vissza kell pillantanom a múlt esztendőre, mely a mérnöki kar tevékenységében, munkájában a M. M. É. E. történetében emlékezetes fog maradni. Méltóztatnak nagyon jól emlékezni arra, hogy amikor e díszes széket elfoglalni szerencsém volt, országunk vigasztalan állapotában, arra mutattam rá, hogy az igazi országfejlesztő munkának túlnyomó része a technikus karra fog támaszkodni, és azért nagyon szükségesnek jeleztem, hogy a technikus kar a társadalomban úgy jelentkezzék, hogy munkájának eredménye tőle elvitatható ne legyen. Eme gondolat megteste-

Az eredmények sorában meg kell említenem a székesfővárosi hatóságok kebelében elért azt a nagyfontosságú térfoglalást, hogy egy tanácsnoki állást véglegesen sikerült karunk részére megszerezni. Eredetileg két technikus tanácsnoki állásról volt szó, de a másodíkról nagyobb községpolitikai bonyodalmak elkerülése végett kénytelenek voltunk lemondani. A technikus tanácsnoki állás kiküzdését, mint igen nagy eredményt kell Egyletünk történetében feljegyeznünk, mert ezzel a közigazgatásban egy számottevő lépéssel jutottunk előbbre. Ezzel még az ezirányú munkál-

Nem kisebb eredménynek kell tekintenünk azt, hogy az Országos Központi Árvizsgáló Bizottságban sürgős és energikus közbelépésünkre — melyben a

Magyar Mérnökök- és Építészek Nemzeti Szövetsége nagy támogatásunkra volt — az alelnöki székek technikussal való betöltése sikerült. Schilling Zoltán igen kedves kartársunkat emelték e polcra és kijelenthetem e helyről is, hogy ez közmegnyugvást keltő választás volt.

További szép és törvényerejű sikert értünk el azzal, hogy a Szabadalmi Tanács elnöki székét a törvény értelmében technikus és jogász egyenlő mértékben jogosult elfoglalni. Épp ily nagy horderejűnek kell mondanom azt az eredményt, hogy a Szabadalmi Bíróság előtt az ügyvéd és szabadalmi ügyvivő egyenrangú. Ennek a sikernek oroszlánrészét Hermann

Ne méltóztassanak, igen tisztelt kartársaim, szerénytelenségnek minősíteni, ha azt az újabb eredményt is felemlítem, hogy a felsoroltakon kívül a közigazgatás terén egyik közigazgatási fórumot, a Székesfővárosi Közmunkák Tanácsának elnökségét szintén technikussal sikerült betölteni. E bejelentésemet ne

Ezek után egy még folyamatban levő aktuális kérdésre térek át. Aktuális a kérdés azért, mert a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter úrnak, Hegyeshalmy Lajos Ö Exellenciájának felhatalmazásával immár ismételtén kijelenthetem, hogy a kamara javaslata a kormányválság alkalmával vissza nem vonatott. A kamara javaslata tehát a ház asztalán fekszik, úgy amint annak idején beterjesztetett. Hogy eddig nem tárgyalatott, annak oka a nemzetgyűlés sürgős foglalkoztatása a pénzügyi és gazdasági kérdésekkel. Amint azonban a nemzetgyűlés munkája megengedi, azonnal tárgyalás alá fog kerülni.

Ennek a munkásságnak az eredménye most a törvényhozás előtt fekszik. Amikor ennek az örvendetes ténynek tudomására jutottam, sajnosan kellett tapasztalnom, hogy még most is akadnak kartársak, akik az utolsó pillanatban is nehézséget próbálnak támasztani a törvényerőre való emeléssel szemben, és ezzel a majdnem fél évszázados munka sikerét az utolsó lépésnél elgáncsolni. Bocsánatot kérek, igen tisztelt kartársaim, ama meggyőződésem kifejezéseért, hogy ha mi húsz év előtt rossz, avagy tíz év előtt a rossznál jobb, de még mindig nem tökéletes kamarában tömörülhattünk volna, karunk társadalmi érvényesülése terén egészen másutt állnánk, mint ahol jelenleg küzdünk. Hiszen méltóztatnak nagyon jól tudni, hogy nincsen a világon olyan törvény, amely mindazokat kielégítené, akire vonatkozik; mert a törvényes szabályzás mindig szabálytalanságok megszüntetésével jár s ezért azok, akik a szabálytalanságból valaminő előnyöket tudtak maguknak szerezni, mindig sérelmesnek találják a törvényes rendezést. Ennélfogva olyan törvényjavaslatot, amely ellen semmiféle észrevételt tenni nem lehet, olyant soha sehol nem készítettek, olyanra hiába várhatunk az emberiség uralmának legvégső idejéig. Megengedem, hogy ennek az emberi

tosítsuk, még pedig, ha lehet, örök időkre. Ennek biztosítása — tekintettel arra, hogy a Duna mellett vagyunk elhelyezve és így a sors megadta annak lehetőségét, hogy a Dunán a forgalmat a vasúti forgalommal egészségesen kapcsoljuk — elérhető azzal az összekötő szervvel, amelynek megteremtése, annak ellenére, hogy már sokan tervezték és sok lelkes munkát áldoztak érte, mindezekig még nem sikerült: s ez a budapesti kereskedelmi kikötő. Mindenekelőtt ennek megvalósítására kell irányítanunk minden törekvésünket. Ennek mielőbbi megvalósítása érdekében kérem igen tisztelt kartársaimat e helyről ama felhatalmazás megadására, kegyeskedjék megengedni azt, hogy a közgyűlésünk hangulatának, közgyűlésünk akaratának megfelelően lépéseket tegyek a kormány-nál annak érdekében, hogy ezt a munkát energikusan és sürgősen kézbe vegye és eredményesen befejezze. Mi pedig kijelentjük, hogy addig nem nyugszunk, amíg nem zörögnek az elevátorok és nem szorgoskodnak rakodóink mellett a mi daruink és nem mozognak a csepeli kikötőben a mi hajóink. Ha ezt a fel-

befejeztessék. Örömmel jelentem ki ezzel kapcsolatban, hogy azt a hazafias lelkeséget, amellyel mi a budapesti kikötők mielőbbi létesítéséről beszéltünk, magasan túlszárnyalja Horthy Miklós kormányzó úr öfőméltóságának ama válasza, amelyet tőle ez ügyben kaptam. Olyan lelkes, magyaros meggyőződés nyilatkozott meg szavaiban, hogy hiszem, ha emellett az egész mérnöki társadalomra hivatkozva fordulunk a kormányunkhoz, akkor igen is oly irányban terelhetjük a budapesti kereskedelmi kikötő már megkezdett munkáját, ahogyan azt legjobb meggyőződésünk s az ország érdeke igényli. A felhatalmazást köszönöm s ennek megfelelően fogok eljárni.

Meg kell említenem és kartársaim figyelmét fel kell hívnom a szakszerűen és szigorúan végrehajtandó energiagazdálkodás kérdésére. Hol keressen a magyar társadalom erre vonatkozó irányítást és támpontot, ha nem itt, ennek az egyesületnek berkeiben. Miután a már megindított ezirányú munkálkodásunk eddig még nem elég kimerítő, e helyről kérem fel igen tisztelt kartársaimat, hogy mindenki legjobb tudásával járuljon hozzá e kérdés kellő és kívánatos kifejlesztéséhez, mert mint bizonyára méltóztatott a mai beszámolómból értesülni, a társadalom a technikus kar iránt sohasem hálátlan, ha az neki valami igazi értéket nyújt.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1921-103-105.pdf>

1922-ben Zielinski Szilárd:

A multa való visszapillantásnál nem mellőzhetjük első észrevételként jelezni, hogy sajnós az a sok remény, melyet az újabb korszak, illetve társadalmi rend felé haladásunk, illetve törekvésünk közben a nemzetgyűlés működéséhez fűztünk, az a sok remény igen halvány módon teljesült. Sajnós, a nemzetgyűlés nem emelkedhetett arra a magaslatra, melyről az országnak életbevágó kérdéseit világosan láthatta volna, vagy a közérdeket úgy szolgálta volna, mint ahogyan azt a mai történelmi idők megkövetelték.

Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a nemzetgyűlésnek e működéséből a mi karunkra is lényegesen hátrányos eredmények származnak. De amikor erről szólnak, akkor nem

A mérnöki karnak az elmúlt évben kifejtett működése két irányban érdekel bennünket és két irányban jelentkezett.

Működésünk egyik iránya, hogy anyagi téren igyekeztünk olyan lépéseket tenni, aminek a magyar közgazdaság tőlünk joggal elvár, értem ez alatt a jelen nehéz viszonyok között a *munka* megteremtést. Mert munka nélkül nincs haladás. A mai állapotunkban se jelszavak, se frázis-csokrok minket előbbre vinni nem fognak. A beszéd áradata az, amelytől Magyarország ma fulladozik. Már pedig a munka az egyedüli eszköz, amellyel országunkat a boldogulás útjára terelhetjük. Ez a tudat hatotta át a technikus kart, ezt bizonyítja az a sok utánjárás, az a számos memorandum, amellyel kormányunkat igyekeztünk arra bírni, hogy mentől nagyobb beruházásokkal a termelő munkát mesterségesen mielőbb megindítsa.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1922-151-153.pdf>

1923-ban Zielinski Szilárd:

A harmadik nevezetes és felemlítendő eredmény az, hogy a városi mérnökök — akiknél általános volt a panasz, hogy nem részesülnek az őket jogosan megillető figyelemben és méltatásban — állásainak fejlesztése terén örvendetes előrehaladás történt. Végre nem hallgathatom el azt a fontos eseményt, hogy a napokban megjelent és közhírré tett 1923. évi XVII. t.-c. magában foglalja a Mérnöki Rendtartás szabályzatát, amelynek alapján a mérnöki kar a jövőben nem csupán mint társadalmi egyesülés, hanem mint autonómiával bíró hatóság járhat el a kar fejlesztése ügyében, érdekében és védelmében.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1923-73-78.pdf>

1924-ben Zielinski Szilárd:

A fődolog, amiből ki kell indulnunk, a Kamara rendeltetése; ezt a t.-cikk 5. pontja nagyon szépen és röviden adja meg, mondván, hogy a kamara feladata, hogy a mérnöki kar erkölcsi tekintélye és hazafisága felett őrködjék, hogy jogait megvédje és működését előmozdítsa. E három pontban van a kamara rendeltetése a legpregnansabban megmagyarázva. A törvényhozás rendelkezésre

Természetes, hogy amennyiben a Kamara megalakítása után a mérnöki kar szempontjából kívánatosnak mutatkozik, a Kamara a törvények és rendeletek előkészítésében véleményezés, kezdeményezés és javaslattétel útján ésszt fog venni.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1924-53-58.pdf>

1926-ban Buday Béla:

A kölcsönös helyzet Egylet és Kamara, vagy Egylet és más szaktestületek között egyes kérdésekben lehet különböző, lehet például e tényezők működése egyes kérdésekben párhuzamos vagy lehet más kérdésekben egészen különálló is, de nagyon valószínű, hogy a legtöbb kérdésnek a jövőben is Egyletünk marad egyik fő előkészítő testülete, a Kamara pedig a fórum, mely mint a mérnökség egyetemének törvényes autonóm képviselője: a már kiforrott kívánságokat lesz hivatva a kormányzattal szemben teljes súllyal hivatalosan képviselni. Az élet fogja megmutatni, hogy a különböző szaktestületek egymást mennyire és mily formában támogatják vagy egyes esetekben mennyiben teszi az egyiknek a működése a másik akcióbalépését fölöslegessé.

A meggyőzés egyik eszköze a nyilvánosság keresése. A magyar mérnöki kar az ő tudományának és tevékenységének nyilvános ismertetése tekintetében még bizonyos szegénylősség nyomása alatt áll. Napisajtók sokszor tizedrendű külföldi nagyságokat vagy más szakmáknak sokszor egész jelentéktelen képviselőit magas piedesztálra állítja, s viszont legkiválóbb mérnökeink alkotásainak ismertetését schol sem látjuk s legjelentékenyebb dolgainkat csend és homály veszi körül.

Ezen változtatni kell. Nem az üres reklámnak és egyoldalú személyi kultusz bevezetése ez, amire gondolok, hanem munkánknak mások munkájával egyenlő mértékben való megismerése és elismerése.

Meg kell tehát szervezni egyleti hírszolgálatunkat és a napisajtó informálását, meg kell indítani a közvélemény tájékoztatására irányuló akciónkat és az ehhez szükséges szervezetek létesítését. Nem új gondolat ez, többször is felvetődött már, de nincs végrehajtva. Ez is tehát még egyike megoldandó feladatainknak.

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1926-119-121.pdf>

1928-ból Padányi Gulyás Jenő:

A magyar mérnök nem foglalja el azt a helyet az ország életében, amely őt nemesak egyéb foglalkozású és képzettségű polgártársaihoz viszonyítva, arány szerint, hanem különösen a közérdek szempontjából megilletné. Ez a felismerés, sajnos, nem új, de nem is túlságosan régi. Talán néhai Zielinsky Szilárd volt az első, akiben a kari érdekek intenzív átérzésén kívül az a meggyőződés gyökeret vert, hogy a mérnökséget a maga szervezetlen és elszigetelt állapotából a kamarai szervezet védfalai közé kell gyűjteni s ezáltal megerősítve, alkalmassá tenni illő pozíciója kivívására. A Mindenható megengedte, hogy a kamara megszületését még megérje s nincs kétség aziránt, hogy mint annak első elnöke, a program második, fontosabbik felét is közelebb viszi a megvalósuláshoz, ha a sors engedi. Szeren-

de mind e sok önfeláldozó fáradozás dacára tagadhatatlan, hogy a mérnökség ügye igen lassan halad előre, számos jelenség arra vall, hogy a jelenlegi apparátus mellett egyenesen beláthatatlan az az út, amelyet még meg kell tennünk. Sőt, külső jelekből ítélve, mintha a célratorés kívánatos lendülete helyett inkább bizonyos lankadás, a kedvetlenségnek egy neme lenne úrrá, ami az elért, illetve el nem ért eredményeket tekintve némiképp érthető is.

Ha elfogadjuk azt, hogy ezek a magasabb értelemben vett mérnöki szempontok helytállóak, a legközelebbi lépés az legyen, hogy mindezeknek a szempontoknak leghivatottabb képviselője és letéteményese, a mérnök, fokozottabban kérjen részt az ország ügyeinek intézéséből s a nagyobb felelősséggel párhuzamosan nagyobb súlyt is szerezzen szavai számára a közéletben.

Hogy ez a fokozottabb térfoglalás miképen vihető keresztül, arra nézve még csak az úttörés nehézségeivel sem kell számolnunk, elegendő, ha megngyeljük, hogy az ország orvostársadalma mily impozans lendülettel és eredménnyel tudta a maga hasonlóképen igen fontos szempontjait a közéletben érvényesíteni. A tudóvész és a venereás betegségek elleni védekezés, az ország népmozgalma, a betegségek megelőzésének az országos érdeklődés központjába állított követelménye mind példái annak, hogy miképen kell a szakember hivatásával járó törekvéseknek éppen a hivatásból folyó felelőség mélysegés átérzésével a közéletben érvényt szerezni, miképen kell egyes fontos problémákat politikummá tenni.

Ha mindezekután összefoglalni akarnók tennivalóinkat, úgy elsősorban megint csak a mérnöki öntudat, az országos munkában való felelősségvállalás testületi átérzése kell, hogy minden mérnököt eltöltsön. Mint fentebb írtuk, enélkül a belülről kifelé törő, expanzív, erő nélkül akcióink ernyedten hullanak vissza a karra, ahelyett, hogy átütő erejökkel a konvenció, vagy pláne az ellenállás falán rést törnének. Másodsorban a mérnökség egyöntetű, szervezett, irányított fellépése kívánatos minden a mérnöki társadalmat közösen érintő kérdésben. Következetes és szívós munkával kell a közvéleménybe átvinni mindazokat a követeléseinket, melyek magas elvi alapokon és a közösség érdekeivel összhangban állanak. Élesen el kell választani a mérnöki kar anyagi, gazdasági érdekeit — ha még oly jogosak és méltányosak is — az *elvi követelményektől*, amelyek legalább annyira állanak az ország érdekében is, mint a magunkéban. Az ilyen egységes, a kar öntudatos közakarására támaszkodó akció előtt a minősítési törvénynek, mint ócska limlomnak elsőprése magától értetődő epizódja csak annak a fokozott térfoglalásnak, amely felelőségünk tudtában nem annyira joga, mint inkább az ország érdekében való szigorú kötelessége a magyar mérnökségnek.

<http://doktar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1928-313-315.pdf>

1932-ben Kossalka János:

Tisztelt uraim!

A magyar mérnökök 9 ezer főnyi táborának mintegy negyedrésze tengődik ma vagy minden kereset nélkül, vagy pedig a létminimumot el nem érő keresetből, kisebbrendű munkákból és támogatásokból. Ha a közületi alkalmazásban lévő kartársakat számításon kívül hagyjuk, úgy ez az arányszám az egyharmadot közelíti meg.

Kamaránk és társadalmi testületeink a felterjesztések özönével sürgetik a segítséget a sok ezernyi szellemi munkásnak és még több fizikai munkásnak éltető elemét, a hasznóhajtó beruházások folytatását. A törvényhozás két házában helyet foglaló kartársaink odaadó támogatásával audienciákon, parlamenti beszédekben ismételten meghúztuk a vészharangot, de a munkaalkalom nem szaporodik, sőt inkább kiapadóban van.

A munkanélküli mérnökök szorongatott helyzete együttes nagy megmozdulás gondolatát vetette fel s a különböző mérnöki testületek vezetőségei egybehangzóan szükségét látták a mai nagygyűlés összehívásának. Ez a nagygyűlés meghaladja a szokásos testületi közgyűlések kereteit s ezért hatósági engedélyezést és ellenőrzést igényelt. Mind a rendezőség, mind pedig az engedélyező hatóság kikötötték, hogy a nagygyűlésnek szigorúan az előre megszabott program szerint s az országos politikától, nevezetesen a pártpolitikától mentesen kell lefolynia.

A nagygyűlés célja reámutatni a mérnöki munkanélküliség azonnali orvoslásának lehetőségére és éppen ezért olyan kérdésekben terjesztünk határozati javaslatokat a nagygyűlés elé, amelyekben az állásfoglalás a Mérnöki Kamarában és egyesületeinkben már kialakult és amely javaslatok meggyőződésünk szerint felsőbb helyen is elfogadhatók, és alkalmasak arra, hogy segítsenek legégetőbb bajainkon. Egy-két, a távo-

1932-ben Varsányi Emil:

gazdasági nyomorúság, a bizonytalan lét, az egyre fenyegetőbb kenyérhiány, a hiány minden életfeltételben, a hiány a nyugalmi lét-lehetőségében hozott ide.

És idehozott a közös akarat. Akarat, amely egy nagy eszme képviselőjében nyilvánul meg. Ez az eszme: a mérnöki munkának feltétlen szükségessége a kulturában, a gazdasági és politikai élet minden szervében, minden alakulatában.

És idehozott az a tudat, hogyha munkanélkül nincsen kenyér, a mérnöki tevékenység nélkül nincsen munka. Mi, mérnökök, ezt a kenyeret kívánjuk a magunk részére biztosítani és arról is gondoskodni, hogy jusson abból minden dolgozó kéznek, nemre, származásra, állásra való tekintet nélkül.

Idehozott bennünket az a parancsoló szükségesség, hogy hirdessük a teljes sorsközösséget a dolgozó társadalommal és óvást emeljünk ama téves tanok ellen, mintha a mérnöki munka a jelen idők óriási gépi fejlettsége folytán oka volna az általános munkanélküliségnek és ezzel az emberiségre szakadt nyomorúságnak. És összehozott bennünket a szigorú kötelességtudás. Az a kötelességtudás, amely a maga törekvéseit a mások javának előmozdításával egy vonalban látja. Mi tudjuk, hogy a kötelességtudás egymagában nem elég és valljuk azt, hogy a mérnöki becsvágy csakis akkor nyer kielégítést, ha a kötelességtudás, ez a nyugalmi energia kötelességteljesítéssé, tehát cselekvő energiává alakulhat. A mérnök a természettudomány és a matematika embere, a reális tudás, de érzi azt, hogy e tudás csakis úgy ér valamit, ha cselekvéssé alakul, ha komoly közhasznú tettekben jelentkezik..

1932-ben Nagy Mihály:

Ma, amidőn a csonka ország határain belül százezrek és százezrek éheznek és a nemzetet alkotó polgárok tömegei az életért vívott harcban elbuknak, szabad-e akkor megengedni azt, hogy a nemzet javai csak egyes kiváltságosok kezeihez jussanak el. Szabad-e tűrni azt, hogy egyesek milliókat és milliókat a nemzet vagyonából kihalásnak és azt a világ minden tája felé széjjelhordják. Szabad-e megengedni, hogy az ezrek és ezrek által összehordott vagyon akkorára nőjön, hogy azt már a birtokosa is bűnnek tudja és a milliókat mint bűnjeleket mentik az ország határain túlra...

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1932-162-166.pdf>

1932-ből Schiffer Miksa:

Magunkba térve, be kell látni és el kell fogadni valóságnak azt a tényt, hogy a különféle mérnökegyesületek kötelékében vannak ugyan nagy egyéni súlyai bírótérfiak, akik a maguk foglalkozásához, vagy társadalmi pozíciójához képest nagy befolyással bírnak, de ezen egyéni súlyok összege, mint egy közös mérnöki megnyilvánulás, sajnos, majdnem a nullával egyenlő. A mérnökségnek, mint egységes formátumnak semmiféle visszhangja ebben az országban nincsen. A mérnökségnek, mint olyannak semmiféle súlya sem a parlamentben, sem a közvéleményben, sem az intézkedésekben nincsen. Bármilyen foglalkozási ágban, a szabóipartestületnek is könnyebb magát megértetni akármelyik minisztériumban, mint a mérnökségnek, nekünk semmiféle hatalmunk nincsen, akár a kereskedelmi minisztériumban, akár a pénzügyminisztériumban, akár a miniszterelnökségnél. Ez azért van és azért káros.

Itt a végső ideje annak, hogy a mérnökség levetkőzzön, mondhatni átkozott szerénységét és hallassa szavát, hogy ő mint úgy gazdaságilag, mint az intellektuális osztályok között tudományosan is magas felkészültséggel bírótisztület, adja elő a maga programját, tárja a minisztériumok elé, hogy ez a mumizálási módszer nem alkalmas arra, hogy a nyugalmat és a békét ebben az országban fenntartsa. Ma az a helyzet, hogy egyrészt eladatlan mezőgazdasági terményeink vannak, másrészt hiányzik a vasutak minősége és az utak kellő mennyisége és ugyanakkor a munkás, itt nemcsak a fizikai, hanem a szellemi munkást is értem, nem jut ahhoz, hogy a mindennapi kenyérét megkereshesse. És itt nem a mérnökök százairól, hanem ezreiről van szó, nemsokára nem azt kérdezzük, hogy a 15 ezer mérnök közül van-e még 14 ezernek kenyere, hanem hogy hány mérnöknek, hány előmunkásnak van még egyáltalán kenyere. Erre nem lehet azt mondani, hogy ez nem országos kérdés, sőt merem állítani, hogy ez sokkal fontosabb országos kérdés, mint az, hogy a budget 830 vagy 810 millió legyen-e. A koldus Ausztriának van pénze investícióra, deficités budget mellett. Franciaország...

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mec/fajlok/1932-201-204.pdf>

1935-ben Szilas Oszkár:

Kevés olyan intézmény van, amely annyi negatív kritikában részesült volna, mint a Mérnöki Kamara, melyet legtöbb tagja a mérnökség kedvezőtlen gazdasági helyzetéért elsősorban tesz felelőssé; holott nagy kérdés az, hogy a legideálisabb és legtökéletesebben működő ilyenmű szerv számottevően tudna-e segíteni a gazdasági nehézségeken.

1936-ból Varsányi Emil:

A mérnöktársadalom jobb érvényesülése annál nagyobb érdeke a köznek, minél nagyobbak a bajok. Ez az érvényesülés korszerű igazolása. Érvényesülni, szabad cselekvési lehetőséget érni akar a mérnöki kar a társadalom összessége javára, szabadon akarja erőit kifejteni az ország javára s ami érzés e társadalmat a tudomány
<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1936-206-212.pdf>

1936-ból Feyér Gyula:

mérnök, mint a gazdasági munka irányítója, tevékenységének szociális és az állami berendezésekkel való kapcsolatánál fogva, a magas fokú általános műveltséget sem nélkülözheti. A gazdasági szellemnek és a céltudatos gazdasági alkotásra való ösztönzésnek a mérnök egész tanulmánya alatt kifejezésre kell jutnia. A mérnöknek a közélet iránt is több érdeklődést kell tanúsítania. Az aki kultúr munkát végez és a maga gazdasági tevékenységével oly mélyen beleszól az életviszonyok alakulásába, mint a mérnök, kell, hogy tudja a közélet minden fontosabb mozgalmából is kivenni a maga részét...

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1936-259-264.pdf>

1939-ből Ereky Károly:

Mi, mérnökök valamennyien személyes tapasztalatból ismerjük azt a szomorú tényt, hogy tőkehiány van Magyarországon. Ha valamelyik szép és nemes célú közgazdasági tervünkkel elkészültünk és a komoly adatok légiójával igazoltuk, hogy tervezett vállalkozásunk nélkülözhetetlen ürt tölt ki Hazánk közgazdasági életében és amellet a tőkepénzesnek jövedelmet, a hivatalnokok és munkások százainak pedig biztos kenyeret jelent, a legtöbb esetben azzal utasítanak el, hogy tervezetünk megvalósítására *nincs pénz*. Általában közismert az a magyar állásfoglalás, hogy hazánkban nem lehet utakat építeni, vizeket szabályozni és közmunkákat végrehajtani, mert mindehhez hiányzik a tőke és légvárakat épít az, aki nálunk nagyszabású közmunkák foganatosításáról merészel beszélni.

munkákra. Szóval, *az egész magyar közvéleményt áthatja az a tudat, hogy szegények vagyunk, szegények maradunk, és aki mást mond, az fantasztá.*

Nézzük most ezzel a pesszimista felfogással szemben a produktív emberek, a gazdák, iparosok, vállalkozók és mérnökök álláspontját. Ezek a józaneszű emberek sohasem egyeznek bele abba, hogy semmit sem lehet csinálni. Mikor látják, hogy a társadalom nagy rétegei nyomort szenvednek és egyidejűen megállapíthatják, hogy a munkások százezrei tétlenül lézengnek, a bányák, a gyárak és a termőföldek pedig csak kisrészben vannak kihasználva, akkor felébred bennük az alkotó erő és felkiáltanak: *Nem akarunk nyomorogni, éhezni és nélkülözni! Dolgozni akarunk! Nem hisszük azt, hogy egy nép ne tudjon élni, hogyha megvan benne az erő és akarat! És ha törik, ha szakad, megkeressük az utat és módot arra, hogy a magyar nép boldoguljon!* Ugyanez az eszmeáramlat vonul most

Ezzel a régi állapottal szemben a mai közgazdasági életben *nyersanyag és árubőség* uralkodik.³ Manapság olyan nagy az árukészletek tömege, hogy legtöbbször bajt okoz már. A kartelek zöme abból alakult, hogy az árubőségnek korlátot szabjon, a kormányok pedig sok esetben törvényhozás útján kényszerülnek korlátozni a termelést.⁴ Ha napjainkban az összes üzemben álló gépek és termelőtényezők teljes erővel dolgozhatnának, akkor annyi búza, rizs, cukor, cement, téglá, réz és vas állana rendelkezésünkre, hogy még a színes vad népek is modern lakóházakban élvezhetnék a kultúrélet szépségeit. Ma az anyagok megszerzése miatt nem kell takarékoskodnunk, ha investálni akarunk, mert a készletek a raktárakban hevernek. *Ma az a bajunk, hogy pénzügyi szervezetünk elavult ahhoz, hogy természeti kincseinket korlátlanul tudnánk kihasználni és ami a legelszomorítóbb, pénzügyi szakembereink göresösen ragaszkodnak az elavult közgazdasági elméletekhez, jóllehet a kapitalizmus fennállása óta a helyzet a pénzügyek terén is nagy változásokon ment keresztül.*⁵ Ime a változások!

<http://dokutar.omikk.bme.hu/collections/mee/fajlok/1939-174-184.pdf>

Köszönetnyilvánítás

Most is meg szeretném köszönni Képes Gábor mátészalkai ny. mérnök főtanácsos úrnak azt, hogy Zielinski Szilárd elérhető beszédeire felhívta a figyelmem!

Szeged, 2014. január 6.